

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев1 36/2021
17.08.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића, Добриле Страјина, Драгане Миросављевић и Јасминке Станојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драгица Бркић, адвокат из ..., против туженог „НИС“ а.д. Нови Сад, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3539/16 од 09.12.2016. године, у седници већа одржаној дана 17.08.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3539/16 од 09.12.2016. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧАВАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3539/16 од 09.12.2016. године и преусуда Основног суда у Новом Саду П1 2200/14 од 15.09.2016. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени „НИС“ АД Нови Сад да тужиоцу АА из ... на име мање исплаћене зараде за период од децембра 2011. године до децембра 2012. године исплати:

- за децембар 2011. године износ од 44.100,68 динара са законском затезном каматом почев од 10.01.2012. године па до исплате;
- за јануар 2012. године износ од 10.525,46 динара са законском затезном каматом почев од 10.02.2012. године па до исплате;
- за фебруар 2012. године износ од 10.275,66 динара са законском затезном каматом почев од 10.03.2012. године па до исплате;
- за март 2012. године износ од 10.779,58 динара са законском затезном каматом почев од 10.04.2012. године па до исплате;
- за април 2012. године износ од 11.798,63 динара са законском затезном каматом почев од 10.05.2012. године па до исплате;
- за мај 2012. године износ од 11.289,13 динара са законском затезном каматом почев од 10.06.2012. године па до исплате;
- за јун 2012. године износ од 9.856,45 динара са законском затезном каматом почев од 10.07.2012. године па до исплате;
- за јул 2012. године износ од 9.391,43 динара са законском затезном каматом почев од 10.08.2012. године па до исплате;

- за август 2012. године износ од 11.572,14 динара са законском затезном каматом почев од 10.09.2012. године па до исплате;
- за септембар 2012. године износ од 9.964,02 динара са законском затезном каматом почев од 10.10.2012. године па до исплате;
- за октобар 2012. године износ од 9.714,70 динара са законском затезном каматом почев од 10.11.2012. године па до исплате;
- за новембар 2012. године износ од 10.462,57 динара са законском затезном каматом почев од 10.12.2012. године па до исплате;
- за децембар 2012. године износ од 9.994,10 динара са законском затезном каматом почев од 10.01.2013. године па до исплате;

све у року од 8 дана по пријему писменог отправака пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу, на име трошкова целокупног поступка, исплати износ од 224.755,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3539/16 од 09.12.2016. године, жалба тужиоца је одбијена и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2200/2014 од 15.09.2016. године, којом је одбијен захтев тужиоца да се обавезе тужени да тужиоцу, на име мање исплаћене зараде за децембар 2011. године и за период јануар – децембар 2012. године исплати појединачне месечне износе наведене у изреци пресуде, са законском затезном каматом од доспелости до исплате, а тужилац је обавезан да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 7.380,00 динара.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио посебну ревизију, због погрешне примене материјалог права, у смислу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

С обзиром на различиту судску праксу у истој правној ситуацији, Врховни касациони суд је закључио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. ЗПП („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20) за одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној, а ради уједначавања судске праксе.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог све до момента закључења споразума о престанку радног односа по којем тужиоцу престаје радни однос закључно са 30.04.2013. године. Влада Републике Србије, овде тужени, репрезентативни синдикати код туженог и репрезентативни синдикати на нивоу Републике Србије су 17.06.2008. године закључили Социјални програм за „НИС“ АД. Чланом 9. овог Програма тужени се обавезао да одмах након

преузимања „НИС“ АД изврши једнократно и трајно повећање зарада запослених у висини од 15% у односу на месец који је претходио преузимању уз обавезу да тако утврђене зараде убудуће усклађује са индексом трошкова живота уз реалан раст, у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа у периоду важења социјалног програма (од 17.06.2008. године до 31.12.2012. године). Тужени се чланом 10. обавезао да се реална вредност зараде запослених које су утврђене чланом 9. не смањује. Преузимање НИС-а извршено је 11.02.2009. године. Тужени је свим запосленима, осим менаџера прве и друге групе, исплати једнократни додатак на зараду од 15% за месец април 2009. године, на основу одлуке од 30.04.2009. године, којом је предвиђена наведена исплата утврђена чланом 42. Колективног уговора туженог. У даљем периоду тужени је запосленима исплаћивао зараду са индексом трошкова живота и реалним растом у складу са резултатима пословања и растом бруто друштвеног производа. Налазом вештака утврђена је висина разлике између зараде која је тужиоцу исплаћена и увећане зараде која би му припала за 15% у траженом периоду и иста износи 169.725,25 динара.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су закључили да је потраживање тужиоца неосновано, јер Социјални програм нема значај општег акта који се непосредно примењује пошто се њиме не уређују права, обавезе и одговорност запослених, већ представља акт пословне политике којим се утврђује систем мера и активности на обезбеђењу права запослених за чијим је радом престала потреба и друге активности.

У овој правној ствари, одлучујући о ревизији против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3539/16 од 09.12.2016. године, Врховни касациони суд је донео пресуду Рев2 931/2017 од 02.11.2017. године којом је прихватио одлучивање о посебној ревизији тужиоца и преиначио нижестепене пресуде тако што је усвојио тужбени захтев као у изреци те пресуде и обавезао туженог да тужиоцу накнади трошкове поступка.

Против одлуке Врховног касационог суда изјављена је уставна жалба, па је Уставни суд одлуком Уж 2460/2018 од 08.07.2021. године утврдио да је пресудом Врховног касационог суда Рев2 931/17 од 02.11.2017. године повређено право подносиоца уставне жалбе на правично суђење, зајемчено чланом 32. став 1. Устава Републике Србије, те је наведена пресуда Врховног касационог суда поништена и одређено да исти суд донесе нову одлуку о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3539/16 од 09.12.2016. године.

Поступајући у извршењу одлуке Уставног суда, Врховни касациони суд је поново размотрио све ревизијске разлоге и утврдио да се ревизијом основано указује да су нижестепене пресуде засноване на погрешној примени материјалног права.

Сагласно неспорној чињеници, Социјални програм за „НИС“ АД Нови Сад је закључен на основу Споразума између Владе РС и Владе Руске Федерације о сарадњи у области нафтне и гасне привреде, Протокола о основним условима куповине од стране ОАО Гаспром Њефт акција Компаније „Нафтне индустрије Србија“ АД Нови Сад, који чине 51% оснивачког капитала, као и Колективног уговора за „НИС“ АД Нови Сад. Потписници акта су у име Владе Републике Србије - Министарство енергетике РС; у име Друштва за истраживање, производњу, прераду, дистрибуцију и

промет нафте и нафтних деривата, истраживања и производње природног гаса „Нафтна индустрија Србије“ АД Нови Сад – председник Управног одбора и генерални директор; репрезентативни синдикати код послодавца и то: Јединствена синдикална организација „НИС“ АД Нови Сад; Јединствена синдикална организација „НИС – Нафтагас“ Нови Сад; репрезентативни синдикати на нивоу РС и гране; Самостални синдикат радника енергетике и петрохемије Србије и Синдикат хемије, неметала, енергетике и рударства – УГС независност.

Социјалним програмом и наведеним актима су уређена права, обавезе и одговорности запослених и послодавца. Ове акте су потписали сви овлашћени представници учесника у њиховом доношењу. На тај начин конституисана је и обавеза послодавца прописана одредбом члана 9. Социјалног програма, која има непосредно правно дејство према свим запосленима. С тога и предметни Социјални програм, у конкретном случају, сагласно обавезама и правима која се њиме конституишу има правну природу уговора у корист трећих лица. Из тог разлога и тужилац, као запослено лице код туженог – послодавца, има непосредно право да захтева испуњење послодавчеве обавезе која је конституисана у корист свих запослених по основу предметног Социјалног програма. Јер, такво право тужиоца је утемељено у одредби члана 149. став 1. Закона о облигационим односима.

Правна валидност оваквог става Врховног касационог суда се потврђује и радњама туженог предузетим у циљу испуњења његове обавезе установљене чланом 9. Социјалног програма. Том одредбом је прописано повећање зараде запослених једнократно и трајно. У складу са таквом обавезом тужени је делимично и поступио. Он је за први месец пословања по потписивању Социјалног програма наведену обавезу у целисти испунио. Из тог разлога, основан је и захтев тужиоца за исплату неизмирене разлике у плати за преостали период важења Социјалног програма до 31.12.2012. године. Зато је у том делу тужбени захтев основан, па су преиначене нижестепене пресуде и тужиоцу досуђен утужени износ разлике у заради до 31.12.2012. године.

Ово је одлучено из разлога што је Врховни касациони суд поступајући у складу са одлуком Уставног суда прихватио становиште да социјални програм нема карактер општег акта. Међутим, упркос тој чињеници, Врховни касациони суд је оценио да социјални програм има правну природу уговора у корист трећег лица. Из тог разлога тужилац је овлашћен да по основу закљученог социјалног програма непосредно захтева и оствари сва права која су му њиме призната. У том контексту цењена је и чињеница да је тужени као уговорна страна неспорно прихватио обавезу из социјалног програма. То се потврђује његовим понашењем исказаним у делимичном испуњењу обавезе која му је по том основу конституисана. Зато нема сумње да је тужилац свестан преузете обавезе по социјалном програму предузео и непосредну радњу извршења права установљеног у корист свих запослених тако што је извршио исплату уговореног износа зараде свим запосленима за период од једног месеца у односу на почетак примене социјалног програма.

Следом реченог, а на темељу одредбе члана 277. став 1. ЗОО тужилац има право и на исплату законске затезне камате на досуђене месечне износе почев од њихове доспелости до коначне исплате.

Тужиоцу су досуђени трошкови целокупног поступка у износу од 224.755,00 динара, који се односе на трошкове првостепеног поступка у висини од 108.390,00 динара (за састав тужбе, два образложена поднеска, за заступање на четири одржана рочишта и за приступ на четири неодржана рочишта, трошкови вештачења и такса на тужбу и пресуду) за састав жалбе 12.000,00 динара, за таксу на жалбу и одлуку по жалби износ од по 13.195,00 динара, као и за састав ревизије 12.000,00 динара и за таксу на ревизију 26.390,00 динара и таксу на одлуку по ревизији 39.585,00 динара, а према важећој АТ и ТТ у време пресуђења, применом члана 153. став 1. и члана 154. став 1. ЗПП.

Из наведених разлога, одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 416. и члана 165. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић